

Mag ik dit stuk wel of niet opnemen?

Eigenlijk zijn er maar drie zaken van belang ten aanzien van de stukken in een goede thematische tentoonstellingsverzameling. Dat zijn spreiding, spreiding en spreiding. Dit zowel op elk blad, als in elk kader, als in de verzameling als geheel. Spreiding van materiaal: liefst niet alleen maar postzegels op één blad, in de verzameling misschien ook een telegram. Geografische spreiding: zegels en stukken niet alleen van Nederland, maar vanuit verschillende landen over de hele wereld. Spreiding in de 'leeftijd' van de postzegels en stukken. Niet bijvoorbeeld alleen maar van 1950 tot heden, maar graag ook zegels en stukken van rond 1900 en nog ouder.

72-1

72-1 St-Paul

- Ja, dit is weer een andere manier van postverwerking: filatelistisch interessant!
- Ja, het gebruik van een voorafgestempelde zegel maakt van een stuk een postwaardestuk.
- Nee, dit is geen origineel gelopen stuk.
- Nee, thematisch niet echt bruikbaar, zeker niet voor St-Paul.

Antwoord d. Voor de frankering en verzending van 'massa-drukwerk' werd vroeger ook gefrankeerd met vooraf ontwaarde zegels. Vooral bekend in België en de VS.

Feitelijk is het gewoon gefrankeerd drukwerk, zegel en stempel zijn thematisch bruikbaar. In theorie althans, want de praktijk is vaak anders: van het zegelbeeld is vaak weinig meer te zien en het stempel is thematisch vrijwel nooit interessant. Filatelistisch is het wel een 'aardigheidje', maar zeker niet zeldzaam.

72-2 Zwaan

- Ja, laat de kaart als geheel zien: Schwanheim is bruikbaar voor zwaan (zie ook het 'wapen').
- Ja, maar laat alleen het stempel zien en verklaar dat Schwanheim bruikbaar is voor zwaan.
- Nee, de plaatsnaam Schwanheim is niet afgeleid van 'zwaan'.
- Nee, plaatsnamen in stempels mogen nooit thematisch worden gebruikt.

Antwoord c. Plaatsnamen mogen thematisch worden gebruikt als de afleiding van de naam bruikbaar is, zoals Schiedam is genoemd naar de dam in de rivier de Schie.

Het wapen van de plaats Schwanheim is een in het water zwemmende zwaan op een rode achtergrond. Maar dat is een latere creatieve 'invulling'. De naam Schwanheim heeft oorspronkelijk niets te maken

72-2

met 'zwaan'. In het jaar 800 werd de plaatsnaam voor het eerst genoemd als Sueinheim, en is in latere eeuwen

'geëvolueerd' naar Schwanheim. Nu is Schwanheim een stadsdeel van Frankfurt am Main.

72-3 Tentoonstelling

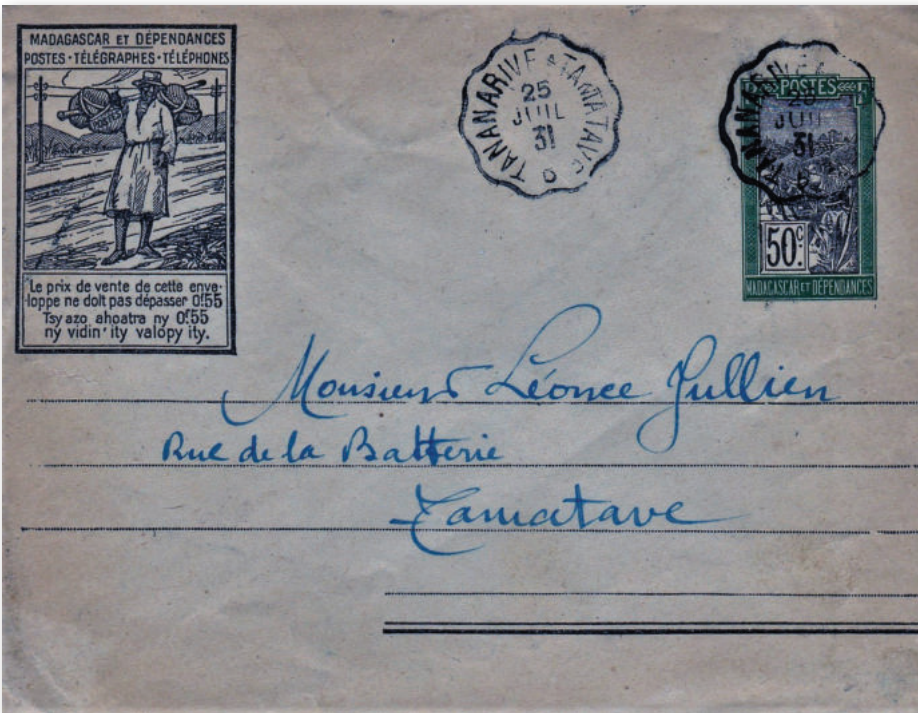
- Ja, schitterend zo'n tijdsdocument: de eerste vrije kerst na de Hongerwinter.
- Ja, toeslagen op de frankeerwaarde van meer dan 50% zijn toegelaten ter financiering van postzegeltentoonstellingen (hier: toeslag van 50 cent, waarbij de frankeerwaarde 5 cent is).
- Nee, particuliere stempels op postwaardestukken zijn niet toegelaten.
- Nee, niet-gelopen gestempelde stukken zijn niet toegelaten.

Antwoord c. Dit is klein briefkaartje, 7,5 x 10,5 cm, niet gelopen, maar wel gestempeld: Rotterdam-Oudedijk, met een particuliere druk voor een luchtposttentoonstelling waarvoor 50 cent extra moest worden betaald. Het opnemen van dit kaartje in een tentoonstelling is niet aan te bevelen, omdat het er vies en verkleurd uitziet en omdat gestempelde, niet-gelopen stukken niet aanbevelenswaardig zijn (maar het is niet verboden). Een particuliere druk mag niet thematisch gebruikt worden. Overi-

72-3

gens wordt bij toeslagzegels de lijn gehanteerd dat een toeslag niet meer dan 50% op de frankeerwaarde mag zijn, dit met enkele uitzonderingen, zoals bij een toeslag ten bate van een postzegeltentoonstelling.

72-4

72-4 Man uit Madagaskar

- Ja, dit is een postwaardestuk dat zo door de Post is uitgegeven.
- Ja, de 'Madagaskar-man' draagt post (er staat "Postes" op het pak op zijn rug).
- Nee, dit is een particuliere envelop uit 1931: particuliere druk is nooit toegestaan.
- Nee, bij eerste aanschaf werd voor dit stuk meer betaald dan de frankeerwaarde.

Antwoord a, dit is een postwaardestuk dat zo door de Post is uitgegeven. Een stuk wordt niet niet-aanbevelenswaardig als bij eerste aanschaf voor dit stuk iets meer werd betaald dan de frankeerwaarde. Hier is die meerwaarde bepaald op maximaal 5 c. Het enkele feit dat in de bijdruk "Postes" staat, is geen garantie dat de bijdruk door de Post is geplaatst, hooguit een indicatie.

72-5 President Martyr

- Ja, dit is een postwaardestuk dat zo door de Post is uitgegeven.
- Ja, dit is een particulier gedrukte envelop uit 1895, waarbij deze druk is aangebracht voordat de Post de ingedrukte zegel plaatste.
- Nee, dit is een particuliere envelop uit 1895, waarbij deze druk is aangebracht nadat de Post de ingedrukte zegel plaatste.
- Nee, bij eerste aanschaf werd voor

dit stuk meer betaald dan de frankeerwaarde.

Antwoord b of c, dit is een particuliere envelop uit 1895, maar wel voorgefrankeerd met een door de Post ingedrukte zegel. Is deze zegel er door de Post ingedrukt toen de particuliere druk al had plaatsgevonden (dan is het antwoord: b) of is de particuliere druk geplaatst op een bestaande voorgefrankeerde envelop (dan is het antwoord: c)? Als de par-

ticuliere druk is aangebracht voordat de Post de ingedrukte zegel plaatste, heeft de Post dus feitelijk de particuliere druk 'goedgevonden' en kan dit stuk zo thematisch worden gebruikt. Persoonlijk weet ik niet wat hier het geval is. Dus: uitzoekwerk! Koop niet klakkeloos te duur zo'n envelop, mogelijk is hij onbruikbaar voor uw tentoonstellingsverzameling.

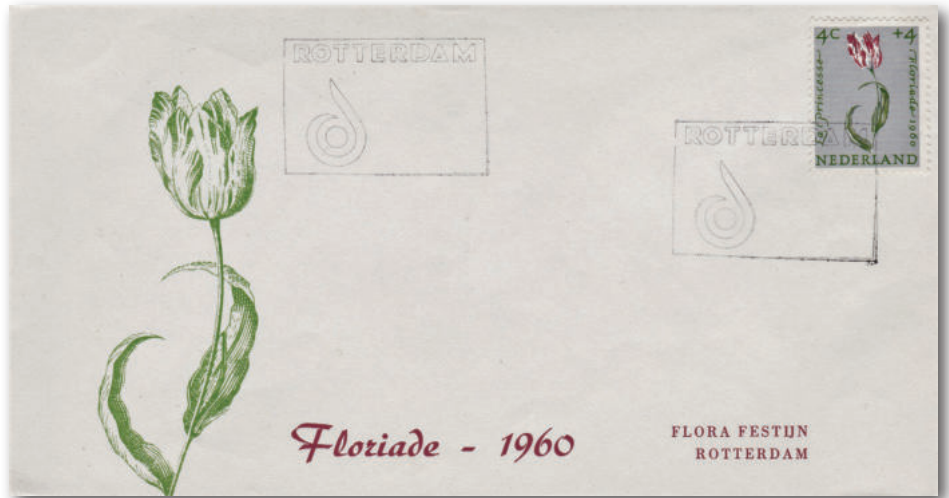

72-5 Ingedrukte zegel

72-5

72-6 Open vraag: Lege Floriade

Behoort een correct poststempel ten minste plaats en exacte datum te bevatten? Is dit een particulier stempel van de Floriade-organisatie of is het een officieel door de Post uitgegeven gelegenheidsstempel?

72-6

71-6 Antwoord open vraag: H.M.S. Bulldog

Deze militaire scheepsstempels hebben geen postale betekenis, het zijn zogenaamde nevenstempels. Er was op de Bulldog, naar ik heb begrepen, geen postkantoor aan boord. Bemanningsleden konden post wellicht afgeven aan de *supply officer* van het *ships office*, maar dat maakt de betreffende stempels nog niet postaal. Nevenstempels zijn thematisch niet bruikbaar. En als ze al bruikbaar zouden zijn, zou ik zeker het stempel niet gebruiken voor de naam van het schip als het een ander schip betreft met dezelfde naam. Voor een hondenverzameling: het schijnt zo te zijn dat de schepen echt zijn genoemd naar de hond de bulldog. Als je dat zeker weet, zou het stempel daarvoor bruikbaar zijn als het een 'gewoon' scheepspostkantoorstempel geweest zou zijn.

